

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó lapfőigazgató: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p>	<p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona. Egyes szám ára 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor tőrfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora 40 fillér.</p>
<p>A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek. A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közleményét csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el</p>		

Élet.

Mi ez az élet?

Ez a kérdés a legkomolyabb valóság, a mely minden értelmes lényt érdekel. Az egész emberiség folyton ezen törte a fejét világkezdeté óta. S ezt nem is lehet csodálni. Hát vajjon mi iránt érdeklődünk, ha önmagunkkal sem foglalkozunk?

A tapasztalat bizonyítja, hogy az emberek nagyon is sokat törődnek önmagukkal. Egész életükben ugyszólván, mást sem tesznek, csak önmagukkal foglalkoznak. A teremtett nagy mindenségből nem is érdekli őket más, csak a mi élet-sorsukkal összefüggő vagy személyükre vonatkozik.

Nincsen olyan földi halandó, a ki a létező, összes teremtett dolgok között ne a saját személyét tartaná a legfontosabbnak; ne a saját érdekét a legelsőnek. A gyarló ember öntudatában ez a roppant mindenség, a mely körülvesz minket és valami csodaszerű titokzatossággal nehezedik reánk, úgy tűnik föl, mintha egyedül miérettünk léteznék; mintha mindezt csak nekünk teremtették volna.

TÁRCZA.

Farsang után.

Irta: TRAUM PÉTER.

A hogy vesszük. Farsang után nehéz is, meg könnyű is tárczát írni. Hogy mikor nehéz, azt most nem kutatom, csak azt mondom meg, hogy mikor könnyű. Akkor t. i., ha a farsang a maga teljes összbenyomásával hat ránk. Ha nem válogatunk és nem finyáskodunk, hanem mindent nézünk, a mi csak volt benne.

Volt pedig az ideai farsangban is sok minden. Volt ragyogó, mosolygó szem; dobogó szív; lihegő kebel. Voltak viruló és hervadt virágok. Volt sok remény, sok ábránd, sok kiábrándulás, sok álom. Volt reggelre sápadt, mámoros arc; sok teli és üres flakó, ép és eltört pohár. Sőt volt még malacz, meg borju is, azután haluska, töltött káposzta, pampuska és sok minden. Ha pedig az ember ezt a sok — legalább a pillanatnyi itélet szerinti — jót együttvéve tekinti, akkor könnyű a táncznál a karsu derekat nemcsak átkarolni, a dobogó szívre szívdobogással visszafelelni, a mosolygó ajkra boldogan visszamosolyogni, reggelig kimaradni, poharat törni, a pezsgős üveget a bögőhöz vágni, a haluskát megenni, hanem mindezekről még írni is.

Az ember esze valami szuverén, királyi hatalmasság a természetben. Mindentüvé eljut, min-

A személyiségnek ezt az öntudatát már a gyermekszívben látjuk kibontakozni. Az a csipetnyi teremtés alig látzik ki a földből, már is uralkodni akar. Minden az övé! Lefoglalja magának az egész világot.

Csak az övé szép, csak az övé a jó; csak egyedül az övé a tökéletes. Alig tud beszélni, s már is ő akar vezetni mindenkit; ő akar rendezni mindent. Nemcsak ő maga foglalkozik állandóan önmagával, hanem azt kívánja, hogy az egész világ folyton vele foglalkozzék.

A milyen ez a gyermek kiesinyben, olyanok vagyunk mi nagyban. Mi is azt hisszük, hogy mi vagyunk a világ középpontja. A tengely, a mely körül forog minden. Mi velünk foglalkozik mindenki; minket bámul vagy csodál az egész világ. Sőt megütközünk rajta, ha nem így van.

Ez a valóság; ilyen az élet s ilyen benne a gyarló ember. Nem is az a baj, hogy földi életünkben személyünkről megfélekednénk és magunkkal eleget ne foglalkoznánk, az a veszedelem, hogy a legtöbb ember csak az élet külsőségeiről vesz tudomást. Nem lát meg mást, csak

dennel rendelkezik és semmin meg nem akad. Nem bukik el a sima földön, nem akad meg a göröngyön; neki nem akadály sem fű, sem fa, sem a torony, sem a hegy, sem a levegő. Mindenütt hódít és minden meghódol neki. Mert göröngyből, fűből, fából, levegőből, sőt még a borjuból is kitudja hámozni a gondolatot.

Hogy pedig tényleg így van s az ész nem jön zavarba még a borjuval szemben sem, könnyű példával igazolni. Pl. ha az ember egy borjupörköltös vacsoránál abba a szorult helyzetbe jut, hogy a „remekül”, „kitünően”, „főlségesen” sikerült pörköltért köszöntse föl — nem a borjut — hanem a háziasszonyt, hát bátran kezdheti beszédét akár a borjuval, akár a pörkölttel.

Ha a borjuval kezd, maga a filozófia jön segítségére s így a borjut fölemelheti a bölcsélet régióiba. (Talán ezért emelkedik az ára is folyton!) S azt mondhatja: semmiből semmi sem lesz. Ha pedig valami lett, az valamiből lett. . . Azután! Ha valami valamivé lett, akkor az, a mi lett, mint eredmény magán viseli az oknak jegyeit és tulajdonságait. . . Harmad-szor! Az eredményért, az okozatért az ember az oknak is hálás.

Ebből a három igazságból e három dolog következik. Először: a pörkölt lett, tehát valamiből lett. Másodszor: mivel borjupörkölt lett, biztos, hogy borjuból lett. Harmad-szor: mivel a pörkölt tetszik, tetszik a borju is s innen van, hogy gondozzuk és megbecsüljük a négy lábú borjukat. Épp úgy, mint a hurkáért, meg kol-

az élet külső hüvelyét, a mit felnyitni nincs se ereje, se bátorsága. Csak az élet felszínén lebeg.

A nagy tömeg is az életnek, csak a külső csillogását nézi s legfeljebb a csábító arany füstben gyönyörködik.

Ritka ember tud mélyre nézni; még ritkább mélyen gondolkodni. Sem az eszünket, sem a szemünket nem szeretjük valami nagyon megerőltetni.

Igy téveszti össze a gyenge, korlátolt eszű ember az élet célját az élet külső részleteivel. Azt az igazi boldogságot a mit a szívnek benső összhangja és békéje adhat, feláldozza azért a silány gyöngyért, a melyet az ő beteges idegrendszere vagy érzékei szomjuhozna.

Csak hogy az ilyen élet nem élet! Ez csak a látszata annak. Az ilyen ember az érzékeknek lánczra vert rabszolgája. Élete örökös mámor, a mely az ő lelki szemének tisztánlátását teljesen elhomályosítja. Azért él csupán, hogy görnyedve hordozza szenvedélyeinek bilincseit és tönkresatnyult szervezetében már a siron innen megkezdhesse bomlasztó munkáját a rothadás.

Figyeljétek csak meg a szenvedélyek

bászért a sertést, a fényért a napot vagy pedig a rózsáért a rózsátot stb.

Ha azonban az ember a pörkölttel kezdi, ismét egy nagy elv alapján teheti meg. Hangzik pedig ez az elv eképpen: forma dat esse rei. A forma, az alak adja a dolgok lényegét. Alak szerint alkotunk itéleteket. Már pedig mivel a húst nem borju, hanem pörkölt alakjában esszük meg, világos, hogy közhasználati szempontból a pörköltnek elsőbbsége van, még a borzas borju felett is.

Hatásosabb tehát a pörkölttel kezdett köszöntő, mint a borjuból kiindult. A bölcséleti szemponton kívül még gyomrárszati tekintetből is. Különösen azért, mert mélyíti a gondolatot. Hisz mikor a pörköltöt a gyomor feneketlen mélyében érezzük s belőle meritünk tárgyat, valamiképpen mélyen gondolkozunk. *Petőfi* is azt írja egy régi táblabíróról, hogy a régi jó idők egyetlen praktikus gondja gyanánt gyomrát gondozta. Mikor pedig a gondos ápolás következményeként a has szinte félelmetes méreteket öltött, akkor vélte *Petőfi* is, hogy:

„Innen van az, mit sok ember himni vonakodik,
Hogy táblabíró ur mélyen gondolkodik. . .”

Mikor azután ilyen hangulatkeltő bekezdéssel az ember hallgatóinak figyelmét fölkelte, akkor már könnyű a pörköltől a háziasszonyra átesapni. Mert az emberek így lassan-lassan megértik, hogy a háziasszony meg a főzőkanál körül nagyszerű bölcséleti elvek keringenek és mély természeti igazságok játszódnak le. Pláne

nyomorékjait. Sajnos, elég akad a mai világban! . . .

Ha komolyan megvizsgáljuk önmagunkat, minden őszinte és becsületes lelkiismeret bizonyos aggodalommal fog tekinteni a maga erőtlenségére és gyarlóságára. Érezni fogja lelkének őszinte mélységében, hogy ő egy hajlékony, ingadozó nádszál. Megreszket a szenvedélyek első lehelletére. A vihara alatt pedig már összetörik.

Hogy eme gyöngeségüket némelyek azután hogyan takargatják, hazug, külső színekkel hogyan palástolják, az a dolog a lényegen mit sem változtat.

Ez csak olyan hazug kendőzés, olyan mesterséges máz, a mely rögtön lepatlan lelkünkről, mihelyt a fájdalomnak vésőjével megérintjük. Mert minden alakoskodás a bolognai tüvegcepphez hasonlít. Kemény és merev, de elég a legkisebb karczolás rajta, hogy porszemeire hulljon szét! Az őszinte lélek, a mely sem a világot megteveszteni, sem a Szentléleknek hazudni nem akar, mindig alázatos és mindig önbeismerő.

Azért én sohasem azt az embert sajnálom, aki gyarlóságának terhe alatt özszereszkadva sir és zokog bukása felett. Az ő szive legalább alázatos, őszinte: tehát igaz! De az az ember, a kiben a gyarlóság öntudatlanul él és még sem érez többé sem büntudatot, sem lelki furdalást, az a sajnálatra méltó, vagyis a végképen megbukott.

Azt a bűnös öntudattal élő szívet joggal összehasonlíthatjuk a mocsárral, a mely gyilkos párázatoknak és mérges kigőzölgeseknek fészke. Telve van szennyel és piszokkal, ragállyal és rothadással. De ha majd azt a mocsarat valaha az isteni kegyelemnek napsugára kiszáritja vagy a töredelmes bánatnak egy őszinte megindulását lecsapolja: akkor az a régente mocsaras földtelevény talajává lehet a virágzó, a termékeny életnek. — Az érzéktelen vagyis büntudattal nélkül tengődő szív ellenében olyan száraz és tiszta mint a sivatagnak napsugaraktól átfűtött homokja: se tartalma,

ha még a fölszolgálást olyanok végzik, mint a rimaszombati szép lányok, akik kifogyhatatlanok a kedvességes szolgálatkészségben és szinte fejthetetlenül tesznek egy-egy családi társas összejövetelt!

Akkor, ha a köszöntő fölszólítja a hallgatóságot, hogy felejtsek el azt a sok gondot és bajt, mit az asszonyok és lányok egyébként okoznak és mondjanak egy hatalmas éljent rájuk: biztosítva lehet, hogy ha nem is saját szavainak sikere, de a pörkölt által támadt jóérzés olyan éljent fog kiváltani a hallgatóság szájából, melytől megremegnek még a falak is. . .

S a mint van az ember esze a borjuval, meg a pörkölttel, úgy nem okozna nagy gondot a farsang egyéb tárgyaiból [is farsangi hangulatot csinálni. Sőt egyéb tárgyak még jobban hangolnának és milyen lelkesedéssel írhatna pl. az ember az ábrándokról, mély tűzü pillantásokról, pezsgőről vagy a Gyula primás hegedűjéről. De Rábely bácsi kijelentette, hogy ő egész nyomdájával sztrájkolni fog, ha e tárczában a főszerepet nem a borju, meg a pörkölt játsza.

Engedtünk neki. De viszonzatszolgálat fejében engedje meg, hogy legalább betegezésül sokaknak érzelmeit tolmácsoljam, mikor leírom, hogy Rimaszombat derék asszonyai és szép leányai: ragyogó szemek, dobogó szívek; bizó remények, át nem aludt álmok; törött poharak, üres flakók; elszakadt húrok, elnyírt vonók; levágott borjúk, elfogyott pörköltök egyelőre, kis időre, sok időre — Isten veletek!

se életereje nincsen. Még a csillogása is csak kölesönvette hazug fény. Alkotni nem tud, tenyésztani nem bír, csak arra jó, hogy a lomha alantjáró szamum felkavarja s mint bűzhöd, kénköves levegőt a pusztában járó karavánok arczába csapja és megfojtja vele az életet.

Becsületes harcztot kell itt alant küzdenünk mindnyájunknak. Az örvények mélységéből kell felemelkednünk a csillogokig. Per ardua ad astra! Mindig egy lépéssel előbbre, mindig egy lépcsőfokkal magasabbra, mindig a jobbfelé. Ez a küzdelem nem könnyű munka. Ez a harc egész embert kíván, a ki derekasan megállja a helyét. E harcban a becsületes szívű ember gyakran kimerül; néha lesujtva össze is esik, de könnyek között vérző szívvel ismét csak fölkel, hogy a soha meg nem szűnő küzdelmet újra kezdje és az élet viharos forgatagában egy-egy hullámcsapással ismét előbbre törjön.

Ilyen az élet!

Cs.

Ipartestületi közgyűlés.

A helybeli általános ipartestület február hó 26-án délelőtt Varga Lajos elnöklésével tartotta 24-ik évi rendes közgyűlését a polgári olvasókör dísztermében. Hogy a szokottnál melegebben és részletesebben emlékezünk meg e közgyűlésről, annak bőszéges indoklását fogják találni széleskörben érdeklődő olvasóink abban is, hogy a közgyűlésen valószínű szociálpolitikai és nemzetgazdasági tanulmányra valló évi jelentést terjesztett az elnökség a közgyűlés elé. A sok tapasztalati életigazságot tartalmazó jelentést, mely Rónay Gyula jegyző kitűnő tollát dicséri, alább közöljük.

A közgyűlést Varga Lajos elnök megleghangu, szívélyes üdvözléssel nyitotta meg, s visszapillantott a kisiparosok nehéz helyzetére, majd Rónay Gyula a múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után az előjáróság következő jelentését terjesztette elő:

Tisztelt közgyűlés!

Midőn évenként hasonló alkalomból e helyen — habár aránylag kevesen — összegyűlünk, hogy évi működésünkről lezároljunk, működési körünkön túl, az általános ipari viszonyokat s napirenden levő mozgalmakat érintő visszapillantással kezdjük évi jelentésünket. Habár szavaink — majdnem 300 tagból álló — testületünknek alig ötödrészét érdeklik, a gyakorlathoz ragaszkodva, ez uttal is bátorodunk tapasztalatainkat néhány általános vonással érinteni.

Nem kizárólag az iparosságot, de általában mindnyájunkat közelről érint a néhány év óta rohamosan emelkedő drágaság. Sok orvos és kuruzsló foglalkozik hivatással és a nélkül gyógyítási kísérletekkel — eredmény nélkül!

A vélemények kialakulása szerint, az élelmi cikkek, főleg a husdrágaság egyik fő oka az ország állatállományának csökkenésén kívül, az agráristák felülkerekedett térfoglalása és nagy befolyása, mely a kormányokra gyakorolt nyomás által tilalommal állja útját a Balkánról való állatbehozatalnak. A nemzetközi forgalom hasonló korlátozására sehol nincs példa. Élő állatot Európa bármely országába szabad bevinni, csak éppen mi hozánk nem. Fő oka továbbá még az általános drágaságnak, a világszerte tértfoglaló szocializmus erős szervezete által kierőszakolt magas munkabérek. A szocializmust említvén, lehetetlennek találjuk — nem elméleti fejtegetéssel — de mégis néhány szóval erről is említést tenni.

Mindnyájan beismerjük, hogy a szociális eszmék térfoglalása és haladásában többé meg nem állítható; jogosultsága kétségen felül áll, hogy azonban kinövései, a használt s válogatás nélküli eszközök meddig jogosultak, meddig nem, erről szintén sokat lehetne beszélni. Ma már szakszervezetben vannak nemcsak az ipari, gyári, mezőgazdasági munkások, de szervezkednek az utcásaprők, hordárok, szolgák, házi cselédek, kávéosok, vendéglősök, állami- és magánhivatalnokok, tanítók, tanárok, mérnökök, vasutasok, postások, orvosok s ma-holnap szervezkedni fognak a köztársasági eszmék által döngetett fejedelmi trónok tulajdonosai is, hogy a szuronyok hatalmán nyugvó monarchikus államformát, a meddig lehet, fentarthassák. — Ama szervezkedések aztán nagyon sokszor, gyakran ok nélkül, sztrájk mániában nyilvánulnak. Utcái kirándulások rendőri aszisztencia mellett, felvonulások ámitások, táblákkal és jelszavakkal, kirakat beverések, fosztogatásokkal, káromkodásokkal, lehurrogatásokkal, követelések hangoztatása, örökös népgyűlésezések, bárdolatlan szájkodás, munkaadók rágalmazása, meggyanusítása, a munkáságnak örökös izgalomban tartása, a három 8-asnak portálása, sztrájk, bojkott, munkás-kiemelés, amerikázás, passzivrezisztencia, sok károkat okozása a munkaadóknak, ellentétbe helyezkedés a fennálló polgári renddel. — Kormányok és hatóságok létesítik számukra — legtöbbször a munkaadók zsebére — a szociális intézményeket, menhelyeket, gimnáziumokat, liceumokat, a helyett, hogy hatalmi tultengésüknek s minden rendnek felforgatását célzó anarchisztikus törekvésüknek erős kézzel igyekeznék határt szabni. — E közben a mindenféle terhekkal agyonnyomorgatott iparosság vivja a kenyérharcot, nem tömörülve, de egymás alól is rángatva a gyékényt.

A kormány és politikai rendszer változás folytán az iparpolitika is változott; az iparfejlesztési akció más alapon, valószínűleg visszafejlesztve tervezetik, erre enged következtetni, hogy a csekély költségbe kerülő s szép eredménnyel megindult továbbképző ipari tanfolyamok 90%-a takarékosági szempontból teljesen beszüntették. — Az állami gépsegély adományozások szintén más alapokra helyeztetnek. Nem hivatalos, de illetékes forrásból származó magánértesülés szerint, itt is, éppen úgy, mint a vásárok engedélyezésénél és sok más egyébnél, a protekció játszotta a legfőbb szerepet, hogy ezután másként lenne — alig remélhető.

Hogy a jövő iparos generáció anyagának nagyrésze még mindig milyen, egy kis országos statisztikával illusztráljuk. Az ország 79878 iparos tanonca közül 19946 jutott az előkészítő osztályba, 1835 soha iskolába nem járt, 1 elemi végzett 1709, 2 elemi 3244 stb., az előkészítő osztályba kerültek között sem irni, sem olvasni nem tudott 3007, gyöngén tudott 7889, számolni gyöngén tudott 4583, jól irt, olvasott és számolt a 20 ezerből 4467. VI elemi osztályt végzett 1484 (8 százalék), de az I—IV., sőt V—VI. osztályról is bizonyítványt felmutató tanulók egy része is analfabéta.

Ebhől a statisztikából keserves tanulságok szűrődnek le népoktatásunkra nézve; nemcsak az iskolába nem járók óriási száma megdöbbenő, hanem az iskolák nagyrészének munkeredménye! Hogy pedig tanult, művelt, kitartó iparos generáció tegye a hazai ipart fejletté, gazdaggá és a művelt külföld iparával versenyképesé, ahöz igazán kevesebb üres frázisokkal telt szónoklat és hazafias jelszavak hangoztatása szükséges, de annál több tanulás, cselekvés, alkotás!

Igazán oly tág mező terül el előttünk, melyen minden lépésünk az iparosság bajai, jogos panaszai és sérelmeivel találkozunk, hogy arról órákon át folytathatnánk eszmecserét, nem említve a munkásbiztosító törvényt sokat hangoztatott torz kinövéseit, melynek megváltoztatása mind ez ideig beváltatlan ígért maradt, éppen úgy, mint az ipartörvény 25 év óta vajudó módosítása. Mennyit beszélhetnénk a már hóbortnak is nevezhető nagyhatalmi mániánk által reánk zudult s az ország teherviselőképességét meghaladó örületes fegyverkezési költségekről, a kivándorlás által megítélt s a fegyveres béke által elvont mun-

káskézhiányról, de mind ezek nem lévén beilleszthetők egy ipartestületi évi jelentés szűk keretébe, visszatérek saját működési körünk korlátai közé.

Az előljáróság és tisztikar mult évi működése csakis a törvény által reáruházott közigazgatási teendőkre terjedt ki. Ugy iparkamaránkkal, mint az egyes hatóságokkal és társtestületekkel iparügyekben gyakran érintkeztünk, mely mindkét részről kölcsönös figyelem és előzékenység között történt. Előljáróságunk egyes tagjai igyekeztek megbízásuknak megfelelni minden alkalommal, sajnos, a nagyobb részről a 22 éven át észlelt buzgalom annyira megcsappant, hogy még határozatképes számban is alig jöttek össze elég ritkán tartott üléseinkre, de sőt volt, illetve van oly tag, ki megválasztása óta soha egy gyűlésen sem jelent meg, dacára, hogy a törvény és alapszabály ily esetre 40 kor. legkisebb bírságot ír elő. — Az előljáróság a lefolyt évben 3 buzgó régi tagját veszítette el. Soós László, ki 22 évig volt egyik buzgó tagja előljáróságunknak, mult év nov. 22-én váratlanul elhunyt, Králik (Hevesi) Béla és Rakottay Lajos pedig, kik 8 éven át szintén a legbuzgóbb tagjai voltak előljáróságunknak, városunkból valószínűleg végleg elköltöztek; bárcsak ez alkalommal megválasztandó utódaik hason lelkes tagjai lennének vezetőségünknek.

Nem hagyhatjuk említés nélkül azon legmagasabb helyről jöt s nagyon megérdemelt kitüntetés, mely id. Rábely Miklós urat, előljáróságunknak 23 év óta egyik legbuzgóbb tagját s volt alelnökét érte. — Városunk társadalma s legtöbb intézménye igyekezett e fölötti örömeinek kifejezést adni, mi e helyen is megragadjuk az alkalmat, hogy elismerésünk lobogóját előtte meghajtva, igaz jó kívánataink kapcsán kérjük, hogy a testületünk iránti ragaszkodását, önzetlen odaadó működését, gazdag tapasztalatait jövőben se vonja meg tőlünk.

Ugyancsak legmagasabb királyi kitüntetés érvén báró Hámos László nyug. főispán urat, azon kedves összeköttetés alapján, mely testületünket, mint egykori védnökünkhöz, valamint úgy is, mint díszzászlónk védnökőjének férjéhez fűzi, ezen alkalomból melegen üdvözlöttük. — Üdvözlötünkre a következő válasz érkezett: „Azon szívélyes, meleg, reám nézve kiváló becses bíró üdvözléért, melyben legmagasabb királyi kitüntetésem alkalmából az elnökség a rimaszombati ált. ipartestület megbízásából részesíteni méltóztatott, fogadják hálás köszönetemet, kérem, legyen szives az ipartestület összes és minden egyes tagjánál hálaérzelmeimet tolmácsolni, egyben kérem nőmnek, mint dísz-zászlójuk védnökőjének változhatatlan igaz ragaszkodása, nagyra becsülésének jelentését szívesen fogadni és szíves megemlékezéseért úgy az elnökségnek, mint az általa kiválóan tisztelt egyeletnek, igaz őszinte köszönetét jelenteni. Legszebb és legkedvesebb emlékeink közé sorozzuk nagy bizalmukat, melylyel a rimaszombati ált. ipartestület kitüntetett, midőn nőmet dísz-zászlójának védnökőjévé választotta, engem pedig annak idején a védnökséggel tisztelt meg, örökké meg jogjuk őrizni emlékezetünkben a zászlószentelés napjának magasztos ünnepélyét. A Mindenható áldását kérve a rimaszombati ált. ipartestület minden tagjára és annak nagyon tisztelt vezetőire, fogadják mélyen érzett tiszteletem kifejezését. Berzété, 1911. jan. 4. őszinte tisztelő hive Hámos László.” — Ezen meleghangú levél, melyet testületi előljáróságunk jegyzőkönyvében szószerint megörökíteni rendelt, testületünk minden tagját érdekelvén, kedves kötelességünknek ismertük e helyt ismertetni.

Testületi szolgánk, Káposztás István, ki nehéz állását 10 éven át becsülettel, tisztességgel, közmegelegedésre töltötte be, nagymérvű elfoglaltsága miatt lemondott s helye, 3 pályázó közül, Kovács Lajossal töltetett be, ki teendőit épp oly szorgalommal s pontossággal végzi.

Az alsó foku iparos tanonciskola időnkénti meglátogatását kiküldötteink eszközölték, az ott tapasztaltakról azonban jelentést még soha sem adtak be. — A tanoncz munka-

kiállítások úgy a tanítói kar, mint előljáróságunk közbenjárása dacára a munkaadók nem törődése folytán — annyira lesúlyed, hogy szinte szégyenkezve látjuk azt az elszomorító eredményt, melyet 245 tanonczunk közül 30—40 törekvő ifju az iskola záróvizsgája kapcsán bemutat.

A zsolnai ipartestület által létesített tanonczotthon nagy ünnepség között történt felavatási ünnepélyén kiküldöttek által mi is képviseltük magunkat, egyrészt, hogy más társtestületek ily irányu létesítményét közvetlen tapasztalatból ismerhessük meg, másrészt, az ipartestületek orsz. szövetsége ezen ünnepélyt országos közgyűléssel kapcsolván össze, a kisiparosok sok oldalról megvilágított s helyzetének javítását célzó eszmecsere közben tapasztalatainkat bővíthessük.

Elismerésünket kívánjuk e helyről kifejezni K. Szabó József tisztelétbeli elnök ur iránt azon áldozatkészséggel összekötött jóindulataért, mely arra indította, hogy a keszthelyi és péczeli ipartestületek zászlószentelési ünnepélyén testületünk képviselőjében, saját költségén, megjelent.

Áttérve immár a testület hatósági működéséből folyó irodai teendők statisztikai adataira, arról a következő számok nyújtanak tájékoztatást:

Beérkezett és elintéztetett az iktató könyv tanúsága szerint 649 ügydarab, 40-el több az előző évinél, egyes hatóságokhoz posta könyvünk szerint elküldetett vagy helyben kézbesített 521 levél 559 ügydarabbal. Előljárósági ülés 6 alkalommal tartott, melyen 81 ügy nyert elintéztést egyhangu határozattal. A segédék létszáma volt az év végén 232, 19-el kevesebb az előző évinél. A tanoncz létszám 245, 65-el több, mint az előző évben. Munkakönyv kiadatott 58. A testület tagjainak létszáma évközben szaporodott 14-el, elköltözés, elhalálozás és iparbeszüntetés folytán fogyott 20-al, létszám az év végén 298, 3-al több az előző évinél.

A testületünk kebelében fennálló békéltető bizottság, az illetékessége alá tartozó ügyek szabályszerű elintézése céljából, a mult évben 6 alkalommal ülésezett. Felvétel az év folyamán 30 panasz, melyből ülésen kívül elnökileg egyezség útján kiegyenlített vagy visszavonott 13 panasz, a bizottság által tényleg tárgyalatott 17 ügy, melyből 12 ügy határozattal, 5 pedig egyezségileg intéztetett el.

Ezekben volt szerencsénk jelentésünket tisztelettel megtenni, kérve annak szives tudomásul vételét.

Rimaszombat, 1911. február hó 21-én.

Az évi jelentést a közgyűlés elismeréssel és általános helyesléssel vette tudomásul.

A számvizsgáló bizottság jelentése szintén tudomásul szolgált.

Bevétel volt 3614 kor. 07 fill., kiadás 180 kor. 35 fill., egyenleggel ugyanennyi. A vagyon 8210 kor., teher 8006 kor. tiszta vagyonnal, mint egyenleggel együtt ugyanennyi A költség-előirányzat összege 2523 korona. A közgyűlés Zsuffa Kálmán pénztárosnak meleg elismerése kapcsán a felmentvényt megadta. Az eltávozott Rakottay Lajos és Králik Béla s az elhunyt Soós László helyére egy évi megbizatással beválasztották az előljáróság tagjai közzé: Lévai Izsót, Kukla Istvánt és Sulik Andort.

Ezzel a közgyűlés az elnök éltetésével véget ért.

A Polgári Olvasókör közgyűlése.

Mult vasárnap, február 26-án délután a polgári olvasókör, városunk társaséletének egyik tekintélyes, régi intézménye Kathona Géza áll. polg. leányiskolai igazgató elnökkel, a tagok igazán meleg és nagy érdeklődése mellett tartotta évi rendes közgyűlését.

Az olvasókör nagytudású elnöke: Kathona Géza magasan szárnyaló megnyitó beszédében kitért a társadalmi vonatkozásokra, s az önképzés és kultúra szolgálatában álló intézmények nemes hivatását méltatva, a társulás szellemé-

nek jótékony hatásáról és szükségességéről emlékeztetett meg.

Megnyitó beszédét nagy figyelemmel hallgatták és általános zajos tetszéssel kísérték a szép számmal egybegyűltek, mire Angyal István jegyző felolvasta a mult évi közgyűlés jegyzőkönyvét, majd előterjesztette az olvasókör 1910. évi belső életéről hű képet elénk táró elnökségi jelentést. A jelentés megemlékezik arról, hogy a szomorú pénzügyi viszonyok miatt a tervbe vett építkezés nem volt kivihető, és sajnos emlékezik meg arról, hogy az olvasókör belső élete sem lendült fel a várható arányban. A jelentés visszatekint a mult, s telemlíti a kezdet nehézségeit, mikor a mult század 40-es éveiben a Korponay József officinájában jöttek össze a kör néhány tagjai, majd összehasonlítást tesz a mult és jelen között. Egy évtized előtt 30000 korona kölcsön terhe volt az olvasókörnek s ebből most csak 10000 korona áll fenn, ez is úgy, hogy 1000 korona bor befektetési tőkében és 6000 korona a szomszédos telek árában szerepel. A tiszta vagyon 47394 kor. A jelentés a jövő működés irányul a társadalmi béke munkálását demokratikus szellemben állítja elénk s ehhez kéri a tagok érdeklődését és támogatását. A belső élet élénkítése céljából mulatságokat, estélyeket rendeztek, márczius 15-én hazafias ünnepély volt. A választmány 3 ülést tartott. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette, s felhatalmazást adott az elnökségnek az építkezés kérésztül vitelére, illetve a már megadott felhatalmazást — a menyiben a viszonyok kedvezőbbek lesznek — meghosszabította az 1911. évre.

Elnök ezután előterjesztést tett, hogy a választmány és elnökség mindig nagyobb érdeklődést bevonását látván szükségesnek, a tisztviselőkar kibővítését óhajtáná, s ajánlja, hogy a meglévő tisztviselők mellé alelnökké Soós Gyulát, ügyésszé dr. Benyo Gyulát, jegyzővé Török Pált válassza meg a közgyűlés. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

A számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul vették s Rónay Gyula pénztárnoknak a közgyűlés meleg elismerése kapcsán a felmentvényt megadta. Bevétel volt 6721 kor. 43 fill. kiadás 711 kor. 31 fill. készpénzmaradvány egyenleg beszámításával ugyanennyi. A kör vagyon 57634 kor. 19 fillér, teher 10000 kor. Az 1911. évi előirányzat összege: 6200 korona 340 kor. várható készpénzmaradvánnyal.

Elnök bejelentette, hogy Kohuth Lajos borgazda leköszönt, s helyébe Cseh Jánost választották. A közgyűlés a régi borgazdának elismerést szavazott.

A közgyűlés megválasztotta ezután a választmányt. Ennek tagjai lettek:

Id. Balázs József, Benyo Béla, Benyo László, Czinke István, id. Csapó János, ifj. Csapó János, Csapó Lajos, Cseh István, dr. Csernay Dániel, Eszényi Gyula, Fábry Zoltán, Gaskó János, Horváth Albert, Horváth György, Illés Sándor, Istók József, Káposztás József, dr. Kármán Aladár, Kohn József, Kohuth Lajos, Komáromy Géza, Konyha Béla, Kovács Gyula, Kovács István, dr. Kovács László, Kovács Zsigmond, ifj. László János, Lévai Izsó, Ludvigh Antal, ifj. Lengyel Pál, Makovics Lajos, id. Rábely Miklós, ifj. Rábely Miklós, Schulhof Pál, Simon Mihály, Soós Ferencz, Stolez Zsigmond, Szabó Ferencz, Szabó István, K. Szató József, Szabó József m. Tarjányi Béla, Takács László, Tibély László, Tomay Alajos, Varga Imre, Varga István, Vályi Ferencz, dr. Veress Samu, Vozáry Samu, dr. Wallentinyi Dezső. — Továbbá mint póttag a vigalmi bizottság elnökségének 10 tagja hívandó be a választmányba.

Végül elnök örömmel jelentette be, hogy Tuba Bálint a kör tagja — az új építkezés céljaira 200 koronát adományozott. Jóleső érzéssel vették tudomásul az elnök jelentését, mire a gyűlés az elnök lelkes éltetésével ért véget.

A nyustyai takarékpénztár részvénytársaság jubileuma.

Az elmúlt vasárnapon, február hó 26-án ült meg a nyustyai takarékpénztár r. t. negyedszázados fennállásának emlékünnepe. Ez alkalommal 34 részvényes — képviselve 1321 darab

részvényt, — jelent meg az ünnepi közgyűlésen. Az evang. iskola tanterme — úgy szólván — egészen megtelt. Az ünnepi közgyűlés díszelnökül, a boldogult Fáy László elhunyt folytán megürült helyre: Perjessy Lászlót, a szegedi keresk. és iparkamara titkárát kérték föl. Ugyan ő tartotta az emlékbeszédet, igen tartalmasan, élénk részletek kiemelésével rajzolván meg a szép multu pénzintézet 25 éves fennállása történetének, fokozatos fejlődésének tanulságos képét. — A hálás hallgatóság megéljenezte és jegyzőkönyvében megörökíteni határozta a történeti visszapillantást. — Az emlékeztetés ünnepély azonban nem csak ennyiből állott. — Hogy az évtfordulót maradandó emlékekkel megörökítsék, 2000 koronás örök alapítványt tettek a gömörmegyei magyar köznevelődési egyesület részére, kamataival mindenkor a nyustyai óvoda hazafias és emberies czéljának az előmozdítására, segélyezésére.

Minderről osztatlan örömmel vett tudomást a közgyűlés és az igazgatóság előtt egészben, áldás és jókívánatok közt róttá le az elismerését.

Eddig a szép jubileum. A mi azután történt, az a mily ünneprontó és disszonáns incidense lett a szép ünnepi évtfordulónak, olyannyira páratlanul álló és eléggé nem rosszalható tapintatlanság, vagy talán inkább támadás volt az általában a pénzintézet jövő sorsának békés kialakulására nézve úgy, mint méltatlanság az éppen mit sem sejtő, gyanútlanul ünneplő legérdemesebb három igazgatósági tag irányában, a kiket minden legkisebb ok nélkül kibuktattak.

Hogy mi volt az ok erre, azt nem tudjuk, de mindenesetre nem volt szerencsés eljárás a régi kipróbált igazgatósági tagokkal szemben. Ugy halljuk, hogy ennek hatása alatt az igazgatósági tagok sorában már lemondások is történtek.

Igy jubilált végezetre s méltatlan közérzületet váltott ki egyesek lelkéből a nyustyai takarékpénztári közgyűlés. — Erre természetesen ide sem írható az üdvkivánat: „Ad multos annos!”

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni szíveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

A király előtt. Ő Felségének mostani budapesti tartózkodása alatt tartott általános kihallgatásokon megjelentek: február hó 27-én báró Hámos László nyug. főispán és Török Gyula kamarás. F. hó 2-án pedig Bornemisza László főispán és dr. Valihora János losonczy apátplébános jelentek meg Ő Felsége előtt kihallgatáson.

Brinzev Arthur cs. és kir. vezérkari százados, a katonai sajtóiroda főnöke, Hámos Aladár veje pedig a delegationalis udvari ebéden részt vett magasrangú férfiak között foglalt helyet.

A bolgár király születésnapja. Ferdinánd bolgár király, ki köztudomás szerint nagyon szeret bennünket s bérczes vármegyénkbe jön el mindig gondjait és fáradalmait kipihenni, most ünnepelte születésének 50-ik évtfordulóját. Ez alkalomból országunkból is sok őszinte üdvözlést kapott.

Uj műszaki főtanácsos. A király Juraskó Jakab műszaki főtanácsosi címmel és jeleggel felruházott műszaki tanácsost, ki a helybeli államépítészeti hivatal főnöki állásáról az esztergomi hivatal főnökévé helyeztetett át, műszaki főtanácsossá nevezte ki.

Ünneplés. Megirtuk lapunk mult számában, hogy Lőrinczy György komárommegyei kir. tanfelügyelőt — lapunk volt szerkesztőjét — harmincz éves irói működése és a Ferencz József rend lovagkeresztjével való kitüntetése alkalmából ma vasárnap a Petőfi-társaság, a komárommegyei és városi magyar köznevelődési egyesület és a Dunántuli Köznevelődési egyesület ünnepeli. Rimaszombat város képviselőtében ez ünnepélyen dr. Veress Samu főgimnáziumi igazgató, az ünnepelt kiváló író régi barátja jelenik meg, s ő lesz hivatott tolmácsa e város közönsége

őszinte üdvözlésének és jókívánásainak. Itt említjük meg, hogy a győri Kisfaludy irodalmi kör vasárnapi felolvasó ülésén meleg szeretettel ünnepelte a kör rendes tagját: Lőrinczy György kir. tanfelügyelőt.

Akadémiai tagajánlás. A Magyar Tudományos Akadémia tagajánlásai évenként márczius hóban történnek. Mint a fővárosi lapokban olvassuk, az Akadémia III. osztályába levelező tagul: dr. Richter Aladár, kolozsvári egyetemi tanárt, városunk jeles szülötté és főgimnáziumunk volt kiváló növendéke ajánlatik.

Uj pénzügyi tanácsos. A városunkban hosszú ideig működött Chrenko Árpád alsókubini számvevőségi főnök, számtanácsos, pénzügyi tanácsossá neveztetett ki.

Eljegyzés. Goldner Ferencz nyustyai állatorvos eljegyezte Krausz Péter gyáros leányát, Szerénát Poltárról.

A helybeli egyesült prot. főgimnázium a tiszakerületi ev. püspöki állásra jelöltek közül Geduly Henrik főjegyzőre adta szavazatát. Az egyházak pedig mint értesülünk Terray Gyula főesperesre szavaznak, kinek a jelekből ítélve, meg is lesz a többsége.

Berendelés a miniszteriumba. A m. kir. földmivelésügyi miniszter Bodrogköz Zoltán esztergomi gazdasági szaktanárt szolgálattételre a vezetése alatt álló földmivelésügyi miniszteriumba rendelte be.

Adófelszólamlási bizottság az 1911/2. évekre alakított egyenesadó felszólamlási bizottság elnökévé: csetneki Gyürky Pál ev. főesperes, alelnökévé: dr. Löcherer Tamás megyei kórházi igazgató-főorvos neveztetett ki.

Telepvizsgálat. Dr. Heinrich Béla állami gyermekmenhelyi igazgató főorvos mult héten a pásztói gyermektelepen tartott vizsgálatot.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy Brandt Károly nevét „Király”-ra magyarosítsa.

Főpapi pásztorlevél. Sipeki Balás Lajos roznói megyéspüspök most adta ki III. pásztorlevelét, melyben kenetteljes hangon szól a főpásztor a hívekhez s közli a pápa rendeletét, hogy az egyház régi gyakorlata szerint a gyermekek már hetedik életévök körül bocsáttassanak először az Ur asztalához. A fentkölt gondolkodásu főpap figyelmezteti a szülőket szigorú és felelősségteljes kötelességükre gyermekeikkel szemben. A pásztorlevél megemlékszik az elhunyt Golda János garamszécsi lelkészről is s a plébániára pályázatot hirdet márczius 22-iki lejáratl.

Halálozások. Egy széles körben szerénységéről, kedves jó modoráról ismert nő, a rimaszombati izraelita nőegylet alelnöknője: Kohn Albertné szül. Kohn Sarolta hűnt el városunkban folyó hó 1-én 48 éves korában, boldog házassága 30-ik évében hosszas betegség után. A nemeslelkű nő, gondos anya halála őszinte részvétet keltett, mert a kik ismerték őt, kedvelték is és becsülték. Családja iránt is nagy a részvét: bánatos férjén kívül gyermekei: Zoltán, Dezső, Miklós, Aladár, Valika és Pali, atyja: Kohn Sámuel, apósa: Kohn Jakab nejevel, testvérei: Veres Ignáczné, Heksch Bertalanné és dr. Krausz Gyuláné gyászolják az elhunytat, kinek hűlt tetemeit f. hó 3-ikán óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Singer S. Leo főrabbi megható gyászbeszédet mondott, melyben az elhunyt nemes tulajdonságait és erőnyeit méltatta, majd a temetésen testületileg megjelent nőegylet s a családtagok nevében elbucsuztatta a korán és sok, hosszú szenvedés után elhunyt nőt.

Az özörényi református egyházat mély gyász érte, 31 év óta hű lelkésze Szkarossy Gusztáv, a gömöri ref. egyházmegye régebbi tanácsbírája 67 éves korában s boldog házassága 36-ik évében február 24-én hosszas szenvedés után Özörényben elhunyt. Felesége szül. Szentpétery Terézia és kiterjedt rokonság: a Szentpétery, Seres, Nagy és Kálniczky családok gyászolják az érdemes és köztiszteletben állott lelkészt, kinek temetése február 26-án impozáns részvét mellett ment végbe. Az özörényi paplaknál tartott gyászszertartás után Pelsüczön a családi sirboltba helyezték örök nyugalomra.

Koháryháza február hó 28-ikán elhunyt özv. Kájaba Antalné szül. Jankovich Amália

76 éves korában, hosszas szenvedés után. Az elhunyt tisztos koru nő fia: Viktor és Árpád, leányai: Ertl Heribertné, Jarabin Antalné és fogadott leánya: Ludvig Mária kiterjedt rokonsággal gyászolják. Temetése f. hó 2-ikán nagy részvét mellett ment végbe.

Kollányi László helybeli pénzügyi tisztviselőt mély gyász érte, amennyiben atyja: sasvári Kollányi Zsigmond február 28-ikán 72 éves korában városunkban elhunyt. Négy gyermeke, testvérei, vejei, menyé és unokái gyászolják az elhunytat, kinek hűlt tetemeit f. hó 2-án helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett.

Oláh Gyula helybeli első ezigányzenekar vezetőjét mély gyász érte; atyja: Oláh János zenész, ki még a Rácz Jancsi híres bandájának is egyik erőssége volt, f. hó 3-án meghalt 64 éves korában. Ma (vasárnap) délután temetik.

A nagy bőjt. Hanvazó szerdával kezdődik a nagy bőjt időszak, a zajos jókedvet, a kitörő vidámságot, a földiekben való elmerülést felváltja a nagy bőjt méltóságos komolysága. A kath. egyház, amely jól ismeri az emberi szív rejtelmét ezen a napon hamut hint a hívők fejére és figyelmezteti őket: „Ember megemlékezéssel róla, hogy porból lettél és porrá leszel.” Minden földi hiúság csak ideiglenes és mulandó, a test porrá válik a földi örömök elmúlnak, de a lélek örökké él. Az idej nagy bőjt szent beszédekkel minden vasárnap d. e. 10 órakor Szedman Endre prépost plébános tartja. Ezenkívül még két szent beszéd lesz. D. e. 3/4 9 órakor tartja Bencsik Sándor hittanár s délután 1/2 3 órakor, a melyet Horváth Gyula segédlelkész fog tartani. A szokásos bőjt ájtatosságot minden pénteken d. u. 3 órakor tartják meg.

Jótékony adomány. A putnoki takarékpénztár részvénytársulat a mult napokban a rimaszécsi róm. kath. és ref. iskoláknak taneszkerek beszerzésére, egyenkint 100—100 koronát adományozott.

Eljegyzés. Putnokon Ruszkay István dr. ottani ügyvédjelölt eljegyezte Holczmann Mariskát, özv. Holczmann Sándorné kedves leányát.

Állami kedvezmény. A kereskedelmi miniszter özv. Gyürky Pálné tiszlelői papirgyára részére a már élvezett állami kedvezményeket 1914-ik év végéig meghosszabbította.

Választmányi ülés. A polgári olvasókör választmánya tegnap (szombaton) este tartotta a közgyűlés után első ülését Kathona Géza elnöklete alatt. — Az ülés után társasvacsera volt.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága ma — vasárnap — délelőtt 9 órakor ülést tart, s folyó hó 12-én az évi rendes közgyűlés lesz a városházán.

Gyűlések. A rimaszombati polgári olvasókör védnöksége alatt álló temetkezési egyesület évi rendes közgyűlését ma vasárnap d. e. 11 órakor a kör helyiségében tartja. Délután — ugyan e napon — 3 órakor a városházán tartja az ipartestület temetkezési egyesülete közgyűlését.

Igazgatóválasztmányi ülés. A Gömörkishontvármegyei Gazdasági Egyesület mult hó 26-án tartotta Tornalján II. igazg. választmányi ülését Szentiványi Árpád elnöklete alatt. A gyűlésen Fodor Jenő titkár számolt be az egyesület legutóbbi működéséről. Az egyesület állami támogatással jan. hó 1-én Fazekaszaluzsányban állatdíjazást rendezett a mult évi állatdíjazásoknak felhasználásával. A díjazáson 210 korona lett kiosztva kigazda tenyésztők között. Díjazva lett 9 drb 1—3 éves üsző és 7 drb borjas tehén. Az egyesület 4 községben nevezetesen: Sajógömör, Sajólénártfalva, Rimasimonyi és Felsőbalogon rendezett háziipari tanfolyamot és idáig 15 községben népies gazdasági előadást. Putnokon és Pelsüczön az egyesület szorgalmazására községi gazdakör alakult. A gazdakörök szoros kapcsolatba létek a vármegyei gazdasági egyesülettel. Ujabbán Szuhafőn, Nemesmartonfalván és Balogujfaluban alakultak tejszővetkezetek s így ezekkel együtt a vármegyében már 15 tejszővetkezet van. Az egyesület az éves tejlőversenyek szervezési munkálatait megkezdte, 5 csoportba lesznek éves tejlőversenyek rendezve. Az egyesület vezetése alatt álló gép-áru és vetőmagértékelő szövetkezet villanyerőre heremagtisztító raktárt létesített, mely működését már megkezdte és így rendelkezésére áll a vármegyei gazdaközönségének. A folyó

évben idáig elintézt az egyesület 435 ügydarabot a mely 1515 postai darabszámot eredményezett. A titkári jelentést a választmány öröndetes tudomásul vette és a titkárnak ügybuzgó működéséért jegyzőkönyvi elismerését fejezi ki. *Fodor Jenő* titkár előadja, hogy a földmivelségi miniszterium a főispán útján értesítette az egyesületet, hogy 300,000 koronának a felhasználásával teszi lehetővé az egyesületnek tehénbeszerzési céljait. Öt évre nyújt 3% kamat különbözeti államsegélyt s vásárlandó tehének államköltségén való szállítást és egy évi biztosítását s a beszerzési költségeket is a földmivelségi kormány viseli. A választmány elhatározza, hogy a tehéneket részint hazai jó nevű tenyésztőktől, részint fejlettebb állattenyésztéssel bíró vidék népies tenyésztéséből, részint pedig külföldről fogja beszerezni. A tenyész-bikavásárt a még mindig uralkodó száj- és körömfájás miatt egyelőre csak Rimaszombatba márczius 26-ára tüzte ki a választmány, azonban Tornalján is fog tartani tenyész-bikavásárt, a mint az állategészségügyi viszonyok megengedik. Rimaszombat r. t. város hónapos vásárjainak szombati napról szerdára való áthelyezéséhez a választmány hozzájárult. Végül *Prohászka Lipót* putnoki járási m. kir. állatorvos terjesztette elő javaslatát a megye felső-járássainak népies juhtenyésztésének megjavítására. Ajánlja a jelenlegi raczka juhokat keresztezéssel javítani. A választmány magáévá vette *Prohászka* javaslatát és elhatározta, hogy ez irányban megteszi a kellő lépéseket. A választmány ezután az ujonnan jelentkezett tagok felvételéről határozott, mely után elnök a gyűlést bezárja.

Továbbképző tanfolyam tanítók, tanítónők számára. A vall. közokt. min. f. évi július hó 3-tól kezdődőleg Aradon, Baján, Csáktornyan, Iglón tanítók számára, Pozsonyban és Sepsiszentgyörgyön tanítónők számára továbbképző tanfolyamot rendez. A tanfolyamra felvételt bármely jellegű iskolánál működő tanítók kérhetnek. A hallgatók tele díjtalan ellátásban s 20 kor. utazási költségben részesül. A tanfolyamra való felvételi kérvények a hely megnevezésével a vall. és k. miniszterhez intézve azonnal benyújtandók a vármegyei kir. tanfelügyelőségnek.

Műkedvelő előadás. A helybeli iparos ifjuság mult vasárnap, febr. 26-ikán, zsufolt ház előtt játszotta el *Almássy Tihamér* régi jó népszínművét, „A tót leány”-t. Az előadásra alaposan készültek az ügyes műkedvelők, kik valamennyien derekasan megállották a helyüket. Különösen jól játszott s alakításával élénk tetszést és nagy sikert aratott: *Csapó Annuska*, ki *Hanka* szerepének tanulmányozására nagy gondot fordított. Dalai is igen tetszetek. *Simon Maresuka Gyarmathy Örsze* szerepét nagy készséggel játszta meg; *Lévay Maresuka* kitünő *Ötös Mari*, *Leeső Gizike* csinos megjelenésű, tetszetős *Máthé Julis* volt. A férfiak közül *Szőke Sándor* a *Kospál* állatorvos szerepében excellált, *iff. Leeső Ferencz* a *Gyarmathy János*, *Soós József* a *Gyarmathy Bandi*, *Lehoczky László* a *Misó*, *Lendvay Pál* a *Brobolya* szerepében sikerült alakítást mutatott be. Az ensemblehoz *Bredár Erzsike*, *Tóth Maresuka*, *Miskolczy Erzsike* és *Szőllősy Margitka*, továbbá *Dreiszker Jakab*, *Szőke János*, *Gallovicz János* és *Fábián Endre* teljes igyekezettel hozzájárultak. A közönség meg volt elégedve az előadással, mely gördülékeny és az ügyes dilettánsok tudását meghaladó színvonalon állott, amiben jelentékeny része volt a jeles rendezőnek: *Szigeti Benedek* Gyula tanárnak, kit a közönség a szereplőkkel együtt lelkesen megtapsolt s ismételtén a lámpák elé hívott. — Az előadás után reggelig tartó kedélyes táncmultság volt. Az előadásnak nemcsak erkölcsi, hanem anyagi sikere is számottevő s a jótékonycélokra jókora összeg jutott a bevételből. — Az előadást ma este megismétlik.

Multság Feleden. Feled és vidéke intelligens közönsége tegnap este vig táncmultságot rendezett Feleden. A multság csak a reggeli órákban ért véget, derült hangulatban mind végig.

Pályázat. A helybeli m. kir. adóhivatalnál egy állandó és egy kiegészítő díjnoki állás fog betöltetni. Ezen állások bármelyikével 2 kor. 10 fill. kezdő napidíj jár. Azok, kik már hivatalos teendőikben jártassággal bírnak, előnyben

részesülnek. Érdeklődni lehet a m. kir. adóhivatalnál.

Felolvasás. A katolikus olvasó egyesület márczius hó 12-én, jövő vasárnap *Bencsik Sándor* hittanár felolvasást tart s egyben beszámol a kath. népszövetség eddigi működéséről. Mint értesülünk ez alkalomból *Illés Illa* egy szép költeménnyel, *Rábely Kata* pedig egy énekszámval fog szerepelni. Meghívók a jövő héten küldetnek szét.

Halálos esés. Mult hó 15-én Sajóti közönségben a Cselényi Péternél megtartott lakodalomból *Takács András* éjjel ittas állapotban hazatért tartott, s háza lépcsőjéről leesett. Reggel találták meg a ház előtt vérbe fagyva. A szerencsétlen február 24-én meghalt. Bonczolása f. évi febr. 25-én Sajóti közönségben ment végbe.

Közygylés. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyuleteinek rimaszombati 225. számú fiókpénztára, ma, márczius hó 5-én d. e. 11 órakor az áll. el. fiúiskolában tartja meg évi rendes közgyűlését, melyre az egyesület tisztelt tagjait és az egyesület iránt érdeklődő nagyközönséget, a fiókpénztár választmánya nevében, tisztelettel meghívja: *Nagy Zoltán*, áll. el. isk. ig. fiókpénztári elnök. — Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány évi jelentése. 3. A zárószámadás eltozadása és a felmentvény megadása. 4. A központi évi jelentés előterjesztése. 5. A fiókpénztár küldötteinek megválasztása. 6. Az évközben megüresedett tisztségek betöltése. 7. Indítványok és új tagok felvétele.

A kath. olvasóegylet farsangi multsága erkölcsi és anyagi sikerekkel dicsekvő multság volt. Nem volt ugyan más czime, mint „farsangi vacsora” s nem volt egyéb célja, mint az ujonnan választott tisztviselők megtisztelése, de mivel e czim és cél farsang hét-főjének keretébe esett: az egyszerű bornyupörköltös vacsorából a szó teljes értelmében nemesen lefolyt farsangi multság lett. S e multság új bizonyosság arra nézve, hogy az egyesület minden minden félremagyarázható törekvésektől és féltékenykedő tekintetektől, szétválasztó különböztetésektől, tagjainak becsületes gyülekezési helye minden olyan alkalomkor, mikor azok akár tisztességesen szórakozni, akár nemesen művelődni, akár pedig egyes kiváló vezetőférfiaknak elismerést kifejezni akarnak. — A vacsora 8 kor kezdődött. Pörkölt után *Bencsik Sándor* az egyesület agilis, köztiszteletben álló titkárja, az ujonnan választott tisztikart köszöntötte fel. Utána *Széman Endre* prépost emlékedett szólásra s keresetlen megkapó szavakkal a megjelent hölgyeket éltette. Vacsora végén *Traum Péter Szabó Lajosné* és *Hasz Béláné* háziasszonyok, valamint a főliszolgálásra vállalkozott leányokat éltette. E köszöntőt gondolataival és hasonlataival bár a tárcza keretéhez szükséges bővítésekkel és átalakítással, mai tárczarovatunkban reprodukáljuk. — Asztalbontás után jött a tánc reggelig. A zenét *Oláh Gyula* primásunk adta, kinek dicséretére elég annyit mondani, hogy megmutatta, hogy mit tud ő, ha akar! A szünórát közkivánatra *Rábely Kata* énekei töltötték meg. Öt már nem is dicsérjük. Elég nevet leírni s megmondtunk mindent. — A jelen voltak száma, férfiak, nők, leányok 200-ra tehető.

Pályázati hirdetés. A vakok budapesti országos királyi nevelő- és tanintézetében f. iskolai év végén 24 teljesen ingyenes alapítványi hely üresedik meg. Ezen alapítványi helyekre már most lehet pályázni s elnyerhetik vallás, nemzetiség és nemre való tekintet nélkül oly 5—14 éves korban levő vak gyermekek, akik a vakágon kívül más testi, vagy szellemi fogyatékoságban nem szenvednek. A növendékek minőségükre nézve benlakók s 18 éves korukig lehetnek az intézetnek növendékei. A képzés tartama alatt a gyermekek vallás erkölcsi nevelésben, jó és szelid bánásmódban, nemkülönbön szakszerű oktatásban részesülnek. — Megtanulnak írni, olvasni, számolni és egyéb ismereteket szereznek; továbbá valamely iparágban kiképzést nyernek, akiknek pedig kiváló zenei képességük van, a zongorázásban és hegedűben, valamint a zongora hangolásban oly magastoku kiképzést nyernek, hogy ügyességükkel fogva képesek kenyerüket megkeresni. Az intézetben való felvétel iránti és szegénységi bizonyítvány hiányában szabályszerűen bélyegelt

kérvények a vallás- és közokt. miniszteriumba czimezve az intézet igazgatóságánál (Budapest, VII. István-ut 95. sz.) akár személyesen, akár postán legkésőbb apr. hó 15-ig nyújtandók be.

Megeyi közgyűlés. *Gömör- és Kishont-vármegye* évi rendes tavaszi közgyűlését a folyó márczius hó 29—30. napjain fogja megtartani.

Műestély. A helybeli ipartestület nyugdíj-egyesülete f. hó 25-én műestélyt rendez a Hungária-szálló nagytermében. Ugy halljuk, hogy az estélyen társaséletünk legkiválóbb műkedvelői fognak közreműködni s már a fiatalság akciójába is lépett, hogy az estély sikerét minél fényesebbé tegye.

A feledi vasuti vendéglő sorsa. Ismét panaszt tettek nálunk, hogy bár a hatóságok ellenzik, hogy a feledi vasuti állomáson három italmérési engedély legyen s hogy a szük váróteremben ismét italmérést rendezzenek be, ezzel szemben valaki mégis szoritja az italmérési engedély megadását és erősen hangoztatja, hogy korcsma lesz a váróteremben. Hát ez után azok az idők jutnak eszünkbe, a mikor még néh. *Voticzky* nézett haragos szemmel arra az utasra, ki nem akart rendelni. Mi azt tartjuk, hogy a különben is szük váróterem nem a bérlő korcsmáros hasznára, de a közönség kényelmére van hivatva és az utazó közönséget nem lehet arra presszionálni, hogy akár tetszik, akár nem, kénytelen legyen italt rendelni, ha a bérlő megszólásának nem akarja magát kitenni. Kíváncsian várjuk e régen kísértő kérdés megoldását.

Megfagyott ember. *Matejkó Tivadar* királyhegyaljai lakost mult hó 26-án éjjel Királyhegyalján megfagyva találtak. A nyomozás elrendeltetett, hogy büncselekmény nem forog-e fenn.

Részvénytőke felemelés. A putnoki hitelbank részvénytársaság 1000 drb új részvényt bocsátott ki. A régi részvényesek 120, az új részvényesek 125 koronáért kapják az új részvényeket, melyeket márczius 20-áig lehet előjegyezni.

Agyonszurt ember. *Debreczeni János* gömörnánási lakos mult hó 26-án éjjel az ottani református iskola helyiségében megtartott táncmulatságon *Kilik László* azért, mert ő más nótát huzatott a cigánnyal, zsebkésével fejbe-szurta, minek következtében *Kilik László* f. hó 2-án sebébe belehalt. Bonczolása f. hó 3-án volt Gömörnánáson.

Fősorozás. Köztudomásu dolo., hogy az ideai fősorozás, melynek e hó elején kellett volna kezdetét venni, elhalasztatott. Most arról értesülünk, hogy az újabb sorozási terv szerint, április 1-ével venné kezdetét vármegyénkben a fősorozás s belenyulna május hó 1-ső napjaiba is, ha ugyan addig a képviselőház megszavazná az ujonczjutalékot.

Köszönet nyilvánítás. Mindazoknak, kik egyetlen drága fiunk végtisztességén megjelentek azért, hogy mély fájdalomunkban ez által némi vigaszt nyújtsanak, vagy a kik más uton igyekeztek igaz részvétüket kifejezni, fogadják ez uton a mélyen sujtottak halás köszönetét. *Gocsó Emil és neje.*

Baleset favágásközben. *Bálint Pál* klenőczyi favágót, a Rimamurány Salgótarjáni vasmű részvénytársaság feketepataki erdejében február 24-én fadóntésközben a kivágott fa agyonnyomta. A szerencsétlen favágó, ki özvegyet és két árva hagyott hátra, saját vigyázatlanságának lett áldozata.

Nyugtázás. A helybeli iparos ifjak műkedvelői előadása jövedelméből 114 K 16 fillért kapott a nyomorék gyermekek otthona. Az adományt halás köszönettel nyugtázza az elnökség.

Betörés. Az Erzsébet téren levő nagy dohánytőzsdébe f. hó 2-ikáról 3-ikára virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték s onnan 200 koronát, több dohány és szivarneműt s értékeket vittek el. A rendőrség nyomozza a tetteseket. Mindenesetre szomorú jelenségnek tekinthető az, hogy az Erzsébet-téren — a város központján — nem érezhetik biztonságban magukat a lakók és kereskedők. Egyébként arról a multak példái után, jobb nem is beszélni, az azonban bizonyos, hogy nem lesz sokáig halasztható a rendőrség létszámának emelése, rendszeres oktatása és megfelelő dotációjára. A mig ez nem lesz meg, addig a rendőrség kötelességét is csak immel-ámmal teljesíti, s a személy-

zet folyton változni fog. Pedig nem volna hiába való munka, ha a szállodákat, vendéglőket, kocsimákat és kávéházakat is megfelelő vizsgálat alá vennék; a mellék helyiségeket legalább hetenként egyszer megnéznék. Bizony szegény-pir futná el még a legedzettebb arczbőröket is!

A Tüdőbetegek szanatóriuma javára a Nyustyán legutóbb rendezett jótékony-célú mükedvelő előadás 30 kor. jövedelmezett. Az összeget már be is küldték illetékes helyre.

Nyugtázás. Kiss Lajos a közügyért semmi fáradságot nem ismerő oszgyáni tanító február hó 19-én a gömörmezei „Tanítói Internátus” javára egy 10 számból álló sikerült dalestélyt rendezett. A dalestély tiszta jövedelme 90 korona volt. Felülfizettek ez alkalommal: özv. Luzénszky Henrikné báróné 20 kor., Thavon Heléna urnó 5 kor., Gál Vilmosné és özv. Schmidt Andorné urnók 2—2 kor., Krosnyiczky János 4 kor., Siráki Gábor 3 kor., Krúg Béla, Paizs András és Veress Béla 2—2 kor., Gál Mihály, Kemény Lajos és Kovács István 1—1 koronával. Fogadják a nemes szívü adakozók ezuton is a jótékony és nemes czél oltárára juttatott adományaikért a tanítóóság hálás köszönetét.

Meglőtt fu. Pogonyban mult hó 27-én Gajdár János 13 éves kis fiut — egy ottani napszámós fiát, egy másik fiatal fu revolverrel mellbe lötte. Az eset úgy történt, hogy egy kerekgedei fu forgópisztolyával játszott, miközben egyik társa véletlenül meglökte. A revolver elsült s a Gajdár mellébe hatolt a golyó. A súlyosan sérült fiut másnap a kórházba szállították.

A helybeli iparos ifjak febr. 26-ikán tartott mükedvelő előadásáról következő elszámolás érkezett be lapunkhoz. Felülfizettek: Kubinyi Géza 40 kor., dr. Benyo Gyula 12 kor., dr. Kovács László, dr. Czimer Miksa, dr. Törköly József, dr. Institóris Endre, id. Rábely Miklós, Soós Gyula 10—10 kor., dr. Kármán Aladár, Nagy Sámuel 6—6 kor., dr. Fráter Sámuel, Lukács Gézáné, Vámosy Sándor, Varga Lajos, Szabó István, Marjay János 5—5 kor., Komlóssy István, Vojtkó Bálint 4—4 kor., Rónay Gyula, Sipos László, Csorba Piroska 3—3 kor., Kluk András 1 kor. 60 fill., Tomay Alajos 2 kor. 40 fill., Angyal István, Szöllőssy János, Stehlinszky Samu, özv. Enyedi Miksáné, Csekey szemlész, Józsa Áron, Bródy József, Weisz Manó, Ferenczy József, Derekas János, Simon László, Guttman E., Szabó József mészáros, Hlozek János 2—2 kor., Szathmáry József 1 kor. 70 fill., Teleszniczky, Deák Lajos, Maros Károly 1—1 kor., Kuchta Dániel, Miskolezy Lajos, Hank Andor, Hizsnyan József, Koleszár József, Jurecz Béla, Jakovecz Lajos, Sebők N., Borzy István, Bora Gyula, Sármany István 60—60 fill., Lévy István, N. N. 40—40 fill., Nefelejts 20 fillér. Összes bevétel 758 kor. 70 fill., kiadás 527 kor. 38 fillér. Maradvány jótékonycézra 231 kor. 32 fillér.

CSARNOK.

A Szinyecz.

Ha megállunk a Rimavölgyén és észak felé szemléljük a tájat — Rimaszombat városától lankás dombok, majd kisebb nagyobb hegyek tárulnak szemünk elé. Feljebb pedig egy nagy hegynek sötétlő hatalmas méretei zárják el a láthatárt.

Ez a hatalmas méretű hegy, amely több falu határában fekszik s amelynek végnyulványai elhúzódnak északon az Osztráig, délnyugat felé pedig a Dudoró hegyig; a Szinyecz.

Még a rimavölgyi ember is csak annyit tud róla, hogy nagy hegy s oldalait és tetejét hatalmas erdőségek borítják; nagy jelentőségét és változatos szépségeit azonban nem ismeri.

Ott pompázik pedig előttünk szépségének ezerféle változatában; felruházva a természet minden szépségeivel. Oldalait hatalmas bükk-erdők borítják, tetején és északi oldalain pedig sudár alaku fenyők emelkednek az ég felé, örökzöld koszorúval koronázva be a hegytetőt.

Ennek a hatalmas hegynek igen sok nyulványa van, amelyek lombán ereszkednek le a kies fekvésű Rimavölgyre és itt széttagolják a hegyóriást; testvériesen osztják részekre, hogy az alatta elterülő mindegyik falunak jusson belőle.

A nagytermészet így gondoskodott e vidék jámbor népeiről, ha síkföldet, rónát nem adhatott nekik, a hatalmas hegyóriást osztotta fel köztük, hogy legyen tüzelőfájuk és az aljakban krumpli és zabföldjük.

A Szinyecz forrászivekben igen gazdag hegy; — egy-két patak jut minden falujának. — Oldalairól kristály tiszta vizü csergedező patakok futnak kanyargós utakon a kövek között s vigan haladnak le a völgybe, a hol a gyorsvizü Rima szeretettel keblére öleli hegyi testvéreit s lágy esobogással ringatva viszi őket kavicsokkal és puha fövennyel ágyazott medrében.

A mihalicskai tetőn egy bujátüvel benőtt s gyönyörű fenyőerdő által övezett tisztáson a Fehérviz nevü forrás fakad, amelynek üdítő vize olyan tiszta, mint a kristály s a legforróbb nyárban is jég hideg.

Ez egyik legjobb és legbővebb vizü forrása a hegynek, amelynek vizét pár éve a likéri árvaházba is levezették. Ezen vízvezeték hossza mintegy 8 km.

Hogy nagy nyomása ne legyen a magas hegyről levezetett viznek, 500 méteres távolságokra 8—10 hektóliteres cze ment tartályokat építettek a hegyoldalba s vezetősöveket át vezetnek le a vizet a hegy tetejéről.

A Fehérviz forrásnak fölösleges vize a nyustyai-olvasztó völgyébe folyik le s ott egyesül a klenóczy Rimaággal.

A burjánkai forrásból ered az Andráskova patak, amely Likér községen keresztül folyva ömlik a Rimába.

A Kapuszniczából a Brezovec nevü patak ered, amely a hegyoldalban magába fogadja a sziklák közül fakadó Sztomina nevü kis csermelyt és Rimabrezó községen keresztül folyik a Rimába.

Rimabánya községről is bőkezűen gondoskodott a nagytermészet; számtalan egészséges vizü forrása és három patakja van: a Klingovó, a Retnó és a Szvarin, az utóbbi a rimaszombati uraknak is kedvenc kiránduló helye, mert nagy kövek közt futó kanyargós medrében villámgyorsan uszó pisztrángok tenyésznek.

Ezekon kívül a Szinyeczen számtalan kisebb-nagyobb források, erek és csermelyek fakadnak, amelyek közül nevezetesebbek még: a Dráznó, Boható és Horepai patakok; — a Varga és Királykut források.

A Királykut forrás a néprajz szerint onnan vette nevét, hogy a Szinyecz ösrengetegekben — a gömri urakkal medvére vadászó Mátyás király e forrás vizéből csillapította szomjúságát.

A szinyeczi hegyláncnak, amely hat község határában terül el, több magaslat van, ezek közül nevezetesebbek: a Korany, a Brezovec, Orlovó, Vargamező, Bodnárka, Kovácsmező, Üveglápa, Swarin, Mihalicska és a Dámeczinkó.

A hegyláncnak legmagasabb csúcsa a Dámeczinkó, amely 916 méter magasan fekszik a tenger színe felett. Ezen magaslatot sziklás részek veszik körül, amelyek kedves tartózkodási helyei a medvéknek.

A Szinyecznek nagy jelentősége és fontos szerepe van a Rimavölgyre — a völgy lakóit ellátja egészséges ivóvízzel s bő erdei termékeivel, — hatalmas hegylánczával pedig a völgyet megóvjja az északi szelektől és viharoktól és így éghajlatának zordságát enyhíti.

De tegyünk egy kirándulást a hegy tetejére! Nyáridő van, — vasárnap reggel. A nap már elhagyta a Heriková hegyet, sugara már behatoltak a Rimavölgyre s enyelegve játszanak a buja fűpázsiton és mezei virágokon ragyogó harmateppeken.

Ünnep nap van. Elült a hétköznapi munkaraja. Csendes a kis falu; lakói ünnepi mezt öltöttek.

Ünnepi mezben van a nagytermészet is. A Rimavölgyén tarka virágos réti köntöse van; a szántóföldeken sárguló kalászatokat ringat a reggeli lágy fuvalom; a hegyeket dus lombátoru erdők koszorúzzák.

A fűvel benőtt mezei uton lengő rozstáblák közt visz utunk a Závord tetejére. Ez a kis domb messzire kitölt előőrse a hegyóriásnak, jól kinyújtott lábánál fekszik.

Innen már nyirjesen keresztül visz utunk egy hegynyulvány lejtős meredekén kigyózó gyalogösvényen, a hol helyenként cser, majd hatalmas bükkerdők váltják fel egymást.

Bent vagyunk a természet nagy templomában!

A reggeli napnak melengető sugara meg-törve jutnak át a fák sűrű levelei közt s lágyan csókolják a virágokkal ékes erdő buja fűpázsitját.

Mohón szívjuk magunkba az erdők balzsamos levegőjét.

Nem messzire a hegyoldalból a völgybe sitető kis pataknak lágy esobogása hallatszik fel hozzánk.

A fák lombjai titkosan sutognak; az erdei szellő lágy fuvalommal beszél; a madarak édesen csicseregnek, s mind a nagytermészet, annak szépségeit dicsőítik.

Ez az elbájoló koncert, a nagytermészet örök zenéje összeolvad egy kedves lágy harmóniává, a szívünkig és agyunkig hat; leköti érzelem- és gondolatvilágunkat.

A nagytermészetnek változatos szépsége, bizarr életének folyton lüktető ösereje és mindent egyesítő örök összhangja feltalálható ez öserdőrengetegben, amely szemünk elé tárja a nagytermészet élettitkait, megismerteti élete keletkezésének és fejlődésének processusait.

A rimabányai völgyben megkondul a kis falu ezüstesen gésü harangja, hívogatja a hívőket az Istenházába; ércnyelvének hangját a szellő szárnyaira veszi, s a kellemesen ható hanghullámokat elhozza a hegyoldalba is.

Lelkivilágunkat nemesebb érzelmek kezdik eltölteni a természet nagy templomában; — érzelem és gondolatvilágunk lelki szárnyain felszáll a nagytermészet megalkotójához: a Mindénhatóhoz.

Méla merengésünkből a torró júliusi napnak melegen letűző sugara ébresztenek fel, s egy kis pihenő után folytattuk utunkat, mert a tetőnek még csak a fele útján vagyunk.

Utunk óriási árnyas fák alatt, gyönyörű erdei tisztásokon keresztül, apró vizerek és források mellett vezet el.

Utközben látni lehet hét szénégető telepet is, ahol a vágott — kupalakban összerakott s földdel betakart fatömeget — lassu égés mellett — szénné égetik.

Három órai ut után fent vagyunk a tetőn, s egy sűrű fiatal vágáson keresztül vezető széles uton folytatjuk utunkat.

Negyed óra alatt elérjük a Szinyecznek a legszebb és legregényesebb fekvésű pontját: a mihalicskai tetőt. Itt nyilegyenes, örökzöld levelü hatalmas fenyőerdő vesz körül egy nagy selymes fütakaróval letakart erdei tisztást, amelyen a híres Fehérviz forrás fakad, s ezen a tisztáson áll a régi vadászház is.

Innen pár lépésre kiérünk a tetőnek kivá gott részére, ahol a Rimamurányi Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság pár éve az itteni keretbe beleillő — izléssel és praktikusán berendezett — új vadászházat építtetett.

Erről a kivágott tetőről fenséges kilátás tárul szemünk elé.

Szemünk előtt van a százbérezü kies Gömör! — Kibontakozik előttünk teljes szépségének szemképrázoló pompájában és varázserőjü nagyszerűségében.

Ugy hat ránk a szemünk elé táruló gyönyörű panoráma, mint egy szép nyáréji álom. Megittasulunk nézésében; . . . a szemünk elkáprázik; — a szívünk hevesebben lüktet; . . . lelkünket a gyönyör érzete fogja el, nem tudjuk, hogy merre nézzünk, — mely részét az elragadó tájnak.

A gyönyörű látványnak varázslatos ereje leköt, lebilincsel bennünket, s mélyen bevésődik az agyunkba és lelkünkbe.

A szomszédságban emelkedik az erdőkoszoruzta Osztra, — lejjebb a kis és nagy Borova hegy; — oldalában egészen jól ki lehet venni a klenóczyi szétszórt hegyi tanyákat.

Északon feljebb az Osztrovszki Vepor hatalmas hegyláncza sötétlik a Fabóval.

Az Osztrán tul láthatók a tiszolczyi sziklás-hegyek és a gyönyörű fekvésű Murányi fensik, ezeken tul pedig a messze távolban feltűnik az Alacsony-Tátra a Meszessel és a nagykiterjedésű Királyhegyesoporttal. Ezekből magasan kiemelkednek a Gyömbér, a Királyhegy és a Stureczy hágó égnek emelkedő hegyóriásai.

Szemünk előtt terülnek el a Trestye, a Vashegy, a balogi és pokorági erdős hegyek; távolabb a Kakas, a Trenyik, az Ökörhegy és

Pipityke, a Gömör-Szepesi érc-hegység és még számtalan kisebb-nagyobb hegyesoport.

A messze távolban az Abauj-Tornai hegyek sötétlő körvonalai láthatók.

Igen érdekes a szemmel belátható közelebbi környék.

Dombosmező község piros cserepes házai-
val és templomával élénken emelkedik ki a
szomszédos kopár hegyoldalból.

Jól láthatók a sodronypályák egyenes vo-
nalban kimért vonalai is.

Szép látvány a Rimavölgynek Nyustyától
Hacsó felé eső része a két magnezit gyárral.
A Rimavölgyéből több részt nem is láthatunk,
mivel eltakarja előlünk a nagy hegynyulvány.

A távolban látszik a balogi vadaskertnek
fehér kerítése, amely úgy tűnik fel, mintha a
sötétlő erdő fehér pántlikával volna körülvéve.

A Balogvölgy községeinek fehérre meszelt
kis házai a templomok sugár tornyaival már
elmosódva tárnak szemünk elé. . . .

A Szinyeczen van azonban még több látni-
való is.

Nem hiába, hogy a nagy hegy legnagyobb
része a „Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rész-
vénytársaság”-é, de ez meg is látszik rajta. A
modern erdőgazdálkodásnak és erdei kulturá-
nak nyomai mindenütt meglátszanak hatalmas
erdőségein.

A tetőn 4 katasztrális hold terjedelmű szé-
pen gondozott csemete-kertje van a társulatnak,
amelyben lucz-, jegenye- és vörösfenyő cseme-
téket termelnek és iskoláznak.

A rengeteg erdőségekben számtalan szén-
hely van, amelyeken vasolvasztóik részére fa-
szén termelnek.

Még a laikusok előtt is érdekes ezen mo-
dern és mintaszerű erdőgazdaság, mennyivel
inkább lekötheti a figyelmét a szakembernek,
mert mi csak a nagytermészet elragadó szép-
ségeit látjuk meg és csodáljuk benne. . . .

Amint tovább bolyongunk e hatalmas erdő-
ségek utvesztő rengetegekben, egy kis erdei
tisztásra érünk. A tisztáson apró fűvel és vad-
virággal benőtt dombok emelkednek. Spéczián
barátom világosít fel, hogy ezek a kis dombok
régii szénégető sírok.

Megilletődve állok meg az ideális temető
előtt s elmerengek Szébb temetőt nem
láttam életemben!

Vadvirágos, fűvel benőtt sirhalmok a hegy-
tetején elterülő erdőrengetegben!

Milyen édes lehet itt a pihenés! . . . ide
nem hat fel a nagy világ vásári tülekedő zaja,
itt csak a természet hatalmas orgonája: a vihar
bugja el időnkint szomorú gyászzenéjét, amint
mennydörgés és villámok kíséretében végig
száguld a hegytetőn. . . .

Gondolatokba mélyedve térünk vissza a mi-
halicskai tetőre.

A nap lenyugodni készül, — — tüzkorongja
mindig lejjebb és lejjebb csuszlik a kokovai he-
gyek fölött; — bucsuzó sugarai bearanyozzák
az északi hegyeknek messze távolban kéklő
ormait, — korongja egyre fogy, míg végre tel-
jesen eltűnik a Dudoró hegy mögött.

Naplementével rózsaszínű felhőcskék szegé-
lyezik az északi hegyeknek most már sötétebb
szinben játszó ormait.

A Rimavölgyben a magnesit-gyárak kémé-
nyeinek fehér füstgomolyja fodrosan ereszke-
dik le s betölti a kis völgykatlant; — meg-
szagott foszlányai felhőszertüleg oszlanak szét
s nemsokára elnyeli őket az esti szürkület.

Kiülünk a vadászház verandájára. Az erdők
remetéje, az öreg Dindofér bácsi — aki a
vadászház felügyelete van bízva — egy hosszú
nyáron elhozza és feltárlja az illatos, iny-
csiklandoztató cigánypecsenyét.

Jó étvágygyal elköltjük a fejedelmi vacsorát
s beszédközben Dezső barátommal elkvater-
kázunk. . . .

Közben beáll az est. A Sajó völgy felől méltó-
ságteljesen emelkedik fel a hold és szelid
sugaraival bevilágítja a nagymindenséget.

Kigyulnak a csillagok miriádjai, a mennybolt
örökmécsesei is.

Siri némaság honol a mihalicskai tetőn.

Lent a völgyben a magnesit-gyárak egy-
forma távolságban sorakozó villanylámpáinak
érdekes fénye látható, — egyenes vonalban so-
rakozva úgy néznek ki, mintha valami utat
szegélyeznének; — tulajdonképpen utat szegé-

lyeznek, az emberi haladásnak, a kulturának
országutját szegélyezik.

A messze távolban a bálnévei vasuti álló-
más intenzív fényű Auer-téle világításának gyen-
ge fénysávja látható.

A Balogvölgyen fel-fel tűnik időnkint egy-
egy pásztor tűznek gyengén pislogó fénye.

Óregedni kezd az est, s már a borunk is
elfogyott, — pihenni térünk. Csakhamar mély
álom borul szemünkre.

Korán reggel az erdei remete költ fel ben-
nünket.

Már fölkel a nap és szeliden emelkedik fel
az ég peremén.

Gyönyörű tiszta idő van; az éjjeli párák
már felszállottak; azurkék az ég. Északon ten-
séges látványban van részünk, látni lehet a
Magas-Tátra hatalmas hegyóriását, a hóval fe-
dett Lomniczi csucst.

Harmatos fűvön lejjövünk a völgybe. Haza-
érünk a völgykatlanban fekvő csendes kis falunk-
ba, amelynek határait kanyarogva szeli a gyors-
vízű Rima és gazdagabbak vagyunk egy ked-
ves emlékekkel. B. Z.

Pályázati hirdetmény.

10/K. 1911. sz. — Dobsina r. t. város, a le-
mondás folytán megürült, **tiszti ügyészi**
állásra pályázatot nyit.

Javadalma évi 1200 K fizetés,
400 „ lakbér és
800 „ drágasági pótlék.

Összesen: 2400 korona.

A tisztii ügyész a városi nyugdíjintézet tagja.
Az 1886. évi XXII. t.-cz. 74. §. értelmében
felszerelt és orvosi bizonyítvánnyal is ellátandó
pályázati kérvények **1911. évi márczius**
hó 31-ig nyújtandók be aláírott polgármes-
teri hivatalnál.

A megválasztott, hivataloskodásának egész
ideje alatt, Dobsinán lakni köteles.

Kivánatos, hogy az ügyész a magyar nyelven
kívül egy a német és tót nyelvet is bírja.

Dobsina, 1911. évi február hó 18.

Dr. Langhoffer, polgármester.

Pályázat bábai állásra.

Az ujalta-völgyi üvegyár telepére egy **ok-
levelés bába** kerestetik, kinek a gyár lakást
ingyen ad, fizetését pedig a Rimaszombati Ke-
rületi Munkásbiztosító Pénztártól kapja. — Előny-
ben részesülnek magányos nők. — **Belépés**
1911. április 1-én. — Folyamodványok
az ujalta-völgyi üvegyár vezetősége útján a
Rimaszombati Ker. Munkásbiztosító Pénztár
Igazgatóságához küldendők.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Losonczy-utcza**
52. sz. ház, udvar- és kertből álló belső-
ség eladó. — Bővebb felvilágosítással szol-
gál özv. **Teleszniczky Edéné Rima-
szombat.** 3-3

Egységáras árlejtési hirdetmény.

531. sz. — A vallás- és közoktatásügyi mi-
niszterium az 1911. évi február 11-én 13198.
számu rendeletével a putnoki állami iskola épi-
tését engedélyezte.

A fentnevezett munka kivételének biztosítása
céljából az 1911. évi **márczius hó 24-ik**
napjának d. e. 10 órájára **Putnok** városházá-
nál tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás
hirdetettik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a
fenti munkát végrehajtásának elvállalására vo-
natkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költség-
vetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 10 órájáig
a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekez-
zenek beadni, mivel a későbbben érkezettek
figyelembe nem vognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben elő-
írt az az egységáras ajánlati költségvetés vég-

összege 5%-ának megfelelő bánatpénznek Put-
nok város pénztáránál történt letételét igazoló
pénztári nyugta csatolandó.

A szóbanforgó munkálatra vonatkozó mű-
szaki művelet és részletes feltételek az előjár-
ásnál a rendes hivatalos órákban naponként
megtekinthetők.

Az ajánlat 1 kor., az ajánlati költségvetés
ivenként 30 filléres bélyeggel ellátandó.

Az építés a szerződés megkötése után azonnal
megkezdendő s akként folytatandó, hogy 1911.
évi szeptember 1-re teljesen kész állapotban
átvehető illetve átadható legyen.

Az egységáras ajánlati költségvetésben min-
den egyes munkatételre nézve, az ajánlati egy-
ségár számokkal és betűvel kiírandó és ezen
egységárnak számbavételével a költségvetés
végösszege megállapítandó és kitüntetendő.

Csak a szabályszerűen kiállított, pecséttel
ellátott, sértetlen borítékban elhelyezett és köz-
vetlenül, vagy kellő időben posta útján be-
adott ajánlatok és ajánlati költségvetések fog-
nak tárgyalás alá vétetni.

A borítékán a következő felírás alkalma-
zandó: „Tekintetes Kzs. előjárásnak Putnok.
Ajánlat a putnoki 10 tanteremű állami iskola
építésére. Csatolva 1 drb . . . értékű bánatpénz-
ről szóló pénztári nyugta.”

Putnok, 1911. február 26-án.

Laczkovich, bíró.

Dantsek Gyula, jegyző.

Hirdetmény.

1142. sz. — A rimaszombati kir. törvény-
szék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy **Jeszte** község tagosítás folytán a 2579/86.
évi igazságügyi miniszteri rendelet értelmében
készített telekkönyvi átalakítási tervezete hite-
lesített és ezzel kapcsolatosan mindazon inga-
tlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi
XXIX. t.-cz. 1889. évi XXXVIII. t.-cz. és
1891. évi XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tu-
lajdonjogának bejegyzését rendelik s az 1892.
évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás és
a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése
foganatosítottatni fog.

E czélból a helyszíni eljárás a nevezett köz-
ségben **1911. évi április hó 3-ikán**
veszi kezdetét.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési
tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott
által jelenjenek meg és az új telekkönyvi ter-
vezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizo-
nyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv
végleges átalakítása után a téves átvezetésből
eredhető kifogásokat jóhírnemű harmadik sze-
mélyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvben
előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt elő-
terjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi
hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött napra kez-
dő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és
az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutas-
sák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanokhoz
tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebe-
lezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az
átíratásra az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18. és
az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5, 6, 7 és 9. §-ai
értelmében szükséges adatokat megszerezni ipar-
kodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt
igazolják avagy odahassanak, hogy az átruházó
telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét
a kiküldött előtt azzal ismerje el és a tulajdon-
jog bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert
különbön jogaikat ezen az uton nem érvénye-
síthetik és a bélyeg és illeték elengedési ked-
vezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már meg-
szűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy
megszűnt egyéni jog van nyilvankönyvileg
bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel
terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegy-
zett jognak törlését kérelmezők, illetve hogy
törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött
előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bé-
lyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Rimaszombatban a kir. tszék mint tkvi
hatóságnál 1911. évi február hó 23-án.

Mészáros s. k., kir. tszéki bíró.

Egy alig használt 16-os lankaszter
olcsón eladó. — Czim: megtudható
a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás, esetleg eladó ház.

Andrássy-ut első számú házban szép, egész-
séges, három szobás lakás május
hó elsejétől bérbe vehető, **Kossuth-
utca 41. sz. ház eladó.** — Venni
vagy bérelni kívánók értekezhetnek
Andrási László fényképészszel.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a nálam elzá-
logosított és már lejárt zálogtárgyak, ha
1911. márczius hó 16-áig ki nem
váltatnak, vagy meg nem hosszabbítat-
nak, saját helyiségemben **f. évi már-
czius hó 16-án délután 2 órakor**
hatósági kiküldött jelenlétében megtar-
tandó nyilvános árverésen el fognak
adatni.

Rimaszombat, 1911. márcz. 2.

Gelb Simon, zálogháztulajdonos.

Kiadó lakás

Szijaártó-utca 49. sz. alatt
(a piac közeli) két lakás,
melyből a földszinti áll: 3 szoba,
konyha, éléskamra és mosókonyha,
az emeleti pedig: 2 utcai szoba,
hálófülke, 1 nagy előszoba, fürdő-
szoba, éléskamra, konyha, mosókony-
hából és a hozzátartozó mellék he-
lyiségekből 5—

május 1-re kiadó.

Értekezni lehet **KOSINER VILMOS**
tulajdonossal.

Villany világítás. Vizvezeték.

Bérbe adó.

Ózd legforgalmasabb piacsterén
bérbeadó vagy örök áron eladó.
Évi 200 ezer korona forgalom-
mal bíró, **korlátlan ital-
mérési joggal 50 év**
óta fenálló fűszer- és
:: vegyes áru üzlet. ::

Czim: megtudható e lap

:- :- kiadóhivatalánál. :- :-

Kiadó lakás.

Kossuth- és Szentpéteri-utca
sarkán lévő emeletes lakás, mely áll:
5 szoba, konyha, kamra és pinczéből, —
május hó 1-étől kiadó. — Értekezni
lehet: **Heksch Bertalan** urnál Rima-
szombat. 3—3

Megbízható ügynökök felvételnek.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-t.

Üzletfeleinek. — T. közönségnek szíves tudomására hozza, miszerint
a mai követelményeknek megfelelőleg **Rimaszombatban** felépített

gépgyárát és gépjavitó műhelyét üzembe hozta.

Gyárt és javít: motorokat, cséplőket, elevátorokat és
mindenféle gazdasági és ipari gépeket,
malomberendezéseket és vasszerkezeti munkákat. ::

Hengerrovátkálás gyorsan és pontosan eszközöltetik.

Autogén gyorstörasztás tengely vagy bármilyen ön-
tölt vasalkatrészekre 24 órán belül eszközöltetik.

:: Állandó raktár mindenféle gazdasági gépekben ::

A géptulajdonosok felkértenek, hogy javításra szoruló gépeket
mielőbb szállítsák be, nehogy későbbi időszakban beállani szokott
torlódás miatt, az késedelmesen eszközöltessék. 10—

Megbízható ügynökök felvételnek.

Meghívó.

A Rimaszécsi Takarékpénztár R.-T.

1911. évi márczius hó 26-án d. u.
3 órakor tartja

I. évi rendes közgyűlését

Rimaszécsen a „Magyar vendéglő“ nagy-
termében, melyre a részvényesek tiszte-
lettel meghívattak.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság
jelentése.
2. A mérleg és zárszámadások előter-
jesztése és jóváhagyása.
3. Az 1910. évi nyereség felosztása
iránti határozathozatal.
4. A felmentvények megadása.
5. Felügyelő-bizottsági tagok válasz-
tása. (28. §.)
6. A választmány kiegészítése.
7. Esetleges indítványok.

Rimaszécs, 1911. febr. 21.

2—3

Az igazgatóság.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat
város és a vidék n. é. közönségének, hogy 45 év
óta fennállott

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentul a régi név igénybe-
vételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt**
Zsuffa Kálmán-féle ujonnan épült házban a
saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Ké-
rem ennél fogva mindazokat, kiknek kedves halottaik
eltemettése osztályrészül jut, ezen szomorú kötelessé-
gek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok min-
denféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és ki-
vitelben érc- és fakoporsót, szemfedőt, sir-
koszorút, koszorúszalagot, készítették gyász-
jelentéseket, ravatalozást stb. mérsékelt áron
a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu
pártfogását tisztelettel kéri 10—

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

SOÓS GYULA és TÁRSA

temetkezési vállalata Rimaszombat.

Állandóan nagy raktárt tart ko-
porsókban n. m. fa, utánzott és valódi
ércben.

Szemfedőkben: tarlatán, bobinett,
selyem-illusion és selyemgázban.

Halotti lepedőkben: cambrie, sza-
tén, atlasz és noblesz-selymekben.

Sirkoszorukban: bámulatra méltó
nagy választék.

Ajánlkozik temetések rendezésére ugy helyben mint vidéken a legegyszerűbb
kiviteltől a legdiszesebb kivitelig.

Gyászjelentések elkészítése és azoknak szétküldése csupán önköltségi áron számíttatik fel.